

Артур Струнгар,

мол. наук. співроб. відділу програмно-комунікаційних технологій НЮБ
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРЕДСТАВЛЕННЯ КОНТЕНТУ БІБЛІОТЕЧНОГО ВЕБ-РЕСУРСУ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕФЕКТИВНОСТІ

Публікація присвячена аналізу організації розміщення контенту веб-ресурсу з метою підвищення його ефективності, шляхом вирішення актуальних проблем використання бібліотечних інтернет-ресурсів і застосування допоміжних аналітичних інструментів за визначенням подачі затребуваного матеріалу в соціально-інформаційному просторі. Визначено, що внутрішня оптимізація контенту веб-сайтів потребує більш розширених технологічних підходів, що містять у собі розгорнену систему багатофункціональних плагінів і модулів у системі php-кодів.

Обґрунтована необхідність дотримання певних принципів юзабіліті та запропоновано структурування роботи редакторів інтернет-ресурсу, згідно з вимогами пошукових систем, щодо контенту.

Розроблено пропозиції щодо підвищення ефективності організації представлення інформаційних матеріалів на веб-ресурсі, такі як введення ключових запитів, використовуючи зовнішні аналітичні системи типу WordStat, застосування певної кількості символів в інтернет-публікаціях орієнтованих на користувачів, введення внутрішніх ключових запитів під певні вузькопрофільні матеріали, дотримання умов підпису картинок і спеціальних тегів при наповненні та редагуванні матеріалів, застосування аналізаторів Google Analytics та Yandex Metrika з введенням вебмастерів цих систем в основний код сайту.

Ключові слова: аналітичні системи, інформаційний простір, хостинг, соціальні технології, бібліотека, сайт, SEO, пошук, ранжирування, Google, Alexa toolbar, Yandex.

Передумови формування. Стрімкий розвиток інтернет-технологій створив сприятливі умови для появи нових хостинг-провайдерів, які надають можливості будь-якому користувачу не тільки розміщувати свою інформацію на серверах, а й придбати домен для власного сайту. Здебільшого це обумовило зростання кількості інтернет-ресурсів і ускладнення у зв'язку з цим процесу пошуку саме тієї інформації, якої потребує користувач. Наприклад, за останні роки згідно з реєстрацією користувачів

хостингу Ukraine для створення хоча б одного веб-сайту кількість людей досягла майже 300 тис., лише за 2014 р. кількість опублікованих сайтів збільшилась на мільйони. Така тенденція призвела до впровадження пошуковими системами (Google, Yandex, Bing, Yahoo тощо) з метою полегшення процесу пошуку необхідної інформації системи ранжирування сайтів за пошуковими запитами [3]. Сучасні бібліотечно-інформаційні умови, які пов'язані із загальними тенденціями розвитку суспільства, насамперед з постійно зростаючим рівнем високих інформаційних і комп'ютерно-комунікаційних технологій, своєю чергою потребують нових підходів щодо просування бібліотечних фондів і надання до них доступу в інтернет-просторі для якомога ширшого кола користувачів.

Актуальність. Необхідність визначення шляхів оптимізації контенту бібліотечних інтернет-ресурсів, як основи для популяризації ресурсу в пошукових системах.

Незважаючи на актуальність, проблема аналізу специфіки формування аналітичних ресурсів на сьогодні є недостатньо дослідженою у вітчизняному науковому середовищі. Окремі її аспекти висвітлені в теоретичних роботах В. Гусева, А. Кошика, Е. М. Schцn, J. Hellmers [2, 3, 8].

Отже, метою цієї публікації є аналіз передумов формування та систематизації електронних масивів аналітичних матеріалів та їх перетворення у оптимізований веб-контент, використання та застосування допоміжних аналітичних ресурсів щодо його індексування в соціально-інформаційному просторі.

Теоретична частина. Системи ранжирування сайтів сформували певні вимоги до матеріалів, які мають бути опублікованими в інтернет-мережі. Дотримання цих правил гарантує підвищення рейтингу сайту, що відображається у підвищенні позицій при однакових запитах користувачів у видачі певної інформації. Це повинно бути пріоритетом для бібліотечних установ. Як приклад, розглянемо роботу пошукової системи Google на прикладі запиту щодо Центру досліджень соціальних комунікацій Національної бібліотеки ім. Вернадського (<http://nbuviar.gov.ua>).

Нами було введено в пошук Google запит: «Економічна діяльність: нові орієнтири і ризики». Список результатів по цьому запиту становив: 442 тис. веб-сторінок, що є конкурентними цьому ресурсу. Сайт «Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ» (nbuviar.gov.ua) зайняв перші три позиції у видачі матеріалів, тобто за цим запитом користувач бачить найбільш популярну та згідно з правилами оформлену веб-сторінку.

Виведення сайту в результатах пошуку по ключовим запитам згідно з напрямом і теми сайту є найважливішою метою кожного веб-ресурсу.

Чим легше користувачу знайти інформацію і чим частіше він використовує саме ваш ресурс і створює умови для ранжирування, тим більше шансів у нього потрапити в «ТОП ресурсів» за певним запитом. Поміж багатьох систем, які будують рейтинг сайтів, існує спеціалізована Alexa-система, заснована на кількості відвідувачів, у яких був встановлений Alexa toolbar, які користуються ним не менше трьох місяців.

Потік відвідувачів базується за двома показниками: за кількістю відвідувачів і переглянутих сторінок за день. Чим нижче число, що визначає Alexa рейтинг, тим більш відвідуваний сайт. При досягненні цифри в 100 тис., веб-ресурс представляє дуже великий потік відвідувачів. Чим кращий Alexa рейтинг, тим більше шансів, що саме на вашому веб-сайті буде розміщений науковий чи інформаційно-аналітичний матеріал із зовнішнім посиланням на ресурс. Таким чином Alexa рейтинг відображає інформацію про ваш сайт і є хорошим засобом для оптимізації пошукових процесів.

Одним із методів оптимізації сайту є його юзабіліті [6]. Юзабіліті широко обговорюється впродовж останніх десяти років. Розробники приділяють багато уваги питанням веб-дизайну, швидкості завантаження сторінок, шрифтам, верстці, кольоровій гаммі, графіці, анімації, поданню інформації на сайт тощо. Юзабіліті є інструментом поліпшення зручності сайту, впливає на лояльність відвідувачів та його поліпшення дає ефект у просуванні внутрішніх сторінок сайту в пошукових системах. Основні принципи юзабіліті при проектуванні сайту полягають у відсутності splash-сторінок, flash-анімації та дотриманні декількох правил:

- логотип сайту повинен бути добре помітний та розміщений у верхній частині сторінки;

- пошук по сайту повинен бути відразу помітним;
- background сайту: білий або світлий;
- єдиний принцип вирівнювання текстів і елементів;
- не більше трьох яскравих зображень на сторінці;
- будь-яка дія на сайті має бути оборотною;
- кожна сторінка повинна мати мету;
- відвідувач завжди повинен розуміти тематику сайту.

Розглянемо вищевикладене в практичній площині в контексті функціонування сайту «Центр досліджень соціальних комунікацій» інформаційно-аналітичних підрозділів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. З метою визначення ефективності організації присутності цього ресурсу в інтернет-середовищі протягом шести місяців здійснювались його відповідні виміри – фіксація кількості користувачів

та Alexa рейтинг. Згідно зі статистикою Yandex Metrika, на початок жовтня 2014 р. кількість відвідувачів веб-ресурсу «Центр досліджень соціальних комунікацій» (nbuviar.gov.ua) становила 678 користувачів за добу, та Alexa рейтинг 987654. Тобто світова позиція цього сайту серед мільярдів веб-ресурсів становила 987654. Ранг Alexa в Україні становив 17,734. Після використання внутрішніх методів оптимізації та впровадження рекомендацій пошукових систем до аналітичних матеріалів, що публікуються на порталі, було зафіксоване поступове підвищення відвідування користувачами інтернет-ресурсу та зростання відвідування на кінець березня 2015 р. до 2817 користувачів за добу, Alexa рейтинг набув значення 750 295 у світі, та 5280 в Україні (див. рисунок).

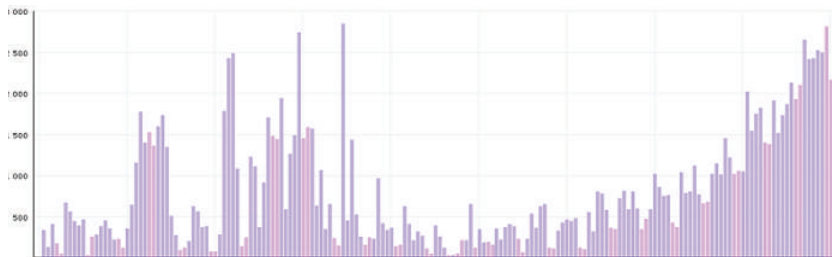

Рис. Статистичні дані відвідування бібліотечного ресурсу «Центр досліджень соціальних комунікацій» (nbuviar.gov.ua) з 1.10.2014–1.04.2015 рр.

Розуміючи структуру роботи хоча б однієї системи ранжування можна зробити висновок, що кількість користувачів напряму залежить від позиції ресурсу у пошуковій системі, водночас як позиція в пошуковій системі потребує оптимізації або дотримання певних правил подачі веб-сторінки в інформаційний простір перед її індексацією. Тому, аналізуючи матеріал, необхідно оптимізувати контент: подати його в унікальному вигляді, без помилок і копіювального тексту [4]. Використання в публікації зображення також сприяє підняттю її трафіка. Кожне зображення, особливо бібліотечного ресурсу, повинно мати підписаний Title та Description. При додаванні зображення на сайт, називати його потрібно за тематикою статті та використовувати ключові фрази веб-ресурсу.

При цьому необхідно підкреслити наступне:

- Викладати весь текст декількома сторінками. Текст потрібно розбивати на абзаци та вставляти порожній рядок між ними. Пошукова система

проводячи аналіз зручності користування веб-ресурсу зараховує певні бали, які впливають на ранжирування сайту в пошуковій системі.

- Необхідно виділяти основні думки тексту та ключові слова публікації. Це можна зробити жирним шрифтом або підкресленням, щоб виділити частину із загального об'єму тексту.

- Обсяг тексту сторінки повинен бути не менше 2000 знаків без пробілів, згідно з вимогами пошукових систем 2015 р.

- Більшість посилань необхідно направляти на сторінки, які необхідно просувати в ТОП з відповідністю анкорів і ключових слів сторінки [1].

- Ключові тексти посилань повинні бути приблизно у 30% посилань. Решта 15% у вигляді «детальніше», а решта 5% у вигляді простої адреси сторінки (URL) без будь-якого тексту.

- Важливо не встановлювати багато посилань на сторінці, не використовувати більше 20 посилань на сторінці. Тому чим менше посилань, тим більшу вагу вони передають іншим сторінкам і тим легше контролювати її розподіл по сайту.

Функціональний розвиток порталу потребує додаткової інформації щодо його ефективності, статистики важливих сторінок, ключових фраз, переходу та географії користувачів, показників запитуваності продукту в різних сегментах мережі тощо [2]. Головним чином він містить дані про безпосередню взаємодію користувачів з веб-проектом, що представляє актуальним використання сучасних аналітичних систем моніторингу Yandex Metrika або Google Analytics.

Висновки. Пошукові системи постійно підлягають технічним модернізаційним процесам, тому знання особливостей ранжирування дають змогу вчасно створити необхідні заходи щодо внутрішньої оптимізації контенту при формуванні спеціалізованих матеріалів. Перед індексацією інформації на веб-сайті, матеріал повинен формуватися згідно з вище описаними правилами, він трансформується у веб-матеріал, який набуває важливої цінності в мережі Інтернет і змінює позиціонування самого інформаційного ресурсу в пошуковому середовищі. Подача інформації, SEO-оптимізація та юзабіліті є складними важливими інформаційними науками, які стали необхідними в бібліотечному середовищі та складовою кожної інтернет-сторінки будь-якого порталу чи бібліотечного сайту. Надзвичайно важливим є Alexa Rank, він дає загальне представлення про відвідування інтернет-ресурсу, але розглядати його як найважливіший та єдиний параметр – неможливо та є недоцільним.

Література

1. *Ашманов И.* Оптимизация и продвижение сайтов в поисковых системах / И. Ашманов, А. Иванов. – Киев : Питер, 2008. – 400 с.
2. *Гусев В. С.* Аналитика веб-сайтов. Использование аналитических инструментов для продвижения в Интернете / В. С. Гусев. – Киев : Диалектика; Вильямс, 2008. – 176 с.
3. *Кошик А.* Веб-аналитика 2.0 на практике. Тонкости и лучшие методики = Web Analytics 2.0: The Art of Online Accountability and Science of Customer Centricity / А. Кошик. – Москва : Диалектика, 2011. – С. 528.
4. *Струнгар А.* Інструментальні методи моделювання поведінки користувачів та критерії ранжування науково-інформаційних порталів у веб-просторі / А. Струнгар, О. Мар'їна // Бібл. вісн. – 2014. – № 4. – С. 22–26.
5. *Струнгар В.* Інформаційно-пошукова система бібліотеки як інструмент прискорення опрацювання даних / В. Струнгар // Вісн. Книжк. палати. – Київ, 2013. – № 10 (207). – С. 28–29.
6. *Яковлев А. А.* Раскрутка и продвижение сайтов: основы, секреты, трюки / А. А. Яковлев. – Санкт-Петербург : БХВ-Петербург, 2007. – 336 с.
7. *Hellmers J.* Usability Evaluation Methods for a Scientific Internet Information Portal / J. Hellmers // Journal of Universal Computer Science. – 2012. – Vol. 18, N 10. – P. 1308–1322.
8. *Schyn E. M., Hellmers J., Thomaschewski J.* Usability Evaluation Methods for Special Interest Internet Information Services / E. M. Schyn, J. Hellmers, J. Thomaschewski // International Journal of Interactive Multimedia and Artificial Intelligence. – 2014. – Vol. 2, N 6. – P. 26–32.

References

1. Ashmanov, I., & Ivanov, A. (2008). Optimizacija i prodvizhenie sajtov v poiskovyh sistemah [Optimization and promotion of sites in search engines]. Kiev: Piter [in Russian].
2. Gusev, V. S. (2008). Analitika veb-sajtov. Ispol'zovanie analiticheskikh instrumentov dlja prodvizhenija v Internete [Analytics web sites. Using analytical tools to promote the Internet]. Kiev: Dialektika; Vil'jams [in Russian].
3. Koshik, A. (2011). Veb-analitika 2.0 na praktike. Tonkosti i luchshie metodiki = Web Analytics 2.0: The Art of Online Accountability and Science of Customer Centricity [Web Analytics 2.0 in practice. Subtleties and best

practices = Web Analytics 2.0: The Art of Online Accountability and Science of Customer Centricity]. Moskva: Dialektika, 528 [in Russian].

4. Strunhar, A., & Mar'ina, O. (2014). Instrumental'ni metody modeliuвання поведінки користувачів та критерії ранжування науково-інформаційних порталів у веб-просторі [Instrumental modeling user behavior and criteria for ranking scientific information portals in the web space]. *Bibliotechyi visnyk – Library Bulletin*, 4, 22–26 [in Ukrainian].

5. Strunhar, V. (2013). Informatsijno-poshukova systema biblioteki yak instrument pryskorennia opratsiuвання danykh [Information retrieval library system as a tool to speed up data processing]. *Visnyk Knyzhkovoї palaty – Library Bulletin*, 10 (207), 28–29 [in Ukrainian].

6. Jakovlev, A. A. (2007). Raskrutka i prodvizhenie sajtov: osnovy, sekrety, trjuki [Website promotion: foundations, secrets, tricks]. Sankt-Peterburg: BHV–Peterburg [in Russian].

7. Hellmers, J. (2012). Usability Evaluation Methods for a Scientific Internet Information Portal. *Journal of Universal Computer Science*. Vol. 18, N 10, P. 1308–1322.

8. Schun, E. M., Hellmers, & J., Thomaschewski, J. (2014). Usability Evaluation Methods for Special Interest Internet Information Services. *International Journal of Interactive Multimedia and Artificial Intelligence*. Vol. 2, N 6, P. 26–32.

Стаття надійшла до редакції 27.04.2015.

Artur Strungar

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

Specifics of the Content Submission of Library Web Resources in Order to Improve its Efficiency

The publication is devoted to the analysis of the organization placing the content of a web resource in order to increase its effectiveness, the ways of solving actual problems of the use of library resources and online applications supporting analytical tools to determine the flow of the material demanded in social and information space.

Determined that the internal optimization Web site content requires more advanced technological approaches, including a comprehensive system of multi-function modules and plug-ins in the php-code.

The necessity of adherence to certain principles of usability and suggested structuring the work of editors of an Internet resource, in accordance with the requirements of search engines.

Proposals to increase the efficiency of the organization presenting information

materials on the web-site, such as the introduction of key queries using external analytical systems such as WordStat, the use of a certain number of characters in the online publication of user-oriented, the introduction of key internal requests for specific узкопрофильные materials, compliance with signature pictures and special tags when filling and editing materials, the use of Google Analytics analyzers and Yandex Metrika webmasters with the introduction of these systems into the main site code.

Keywords: analytical systems, information space, hosting, social technologies, library, website, SEO, search ranking, Google, Alexa toolbar, Yandex.

Артур Струнгар

Национальная библиотека Украины имени В. И. Вернадского

Специфика организации подачи контента библиотечных веб-ресурсов с целью повышения его эффективности

Публикация посвящена анализу организации размещения контента веб-ресурса с целью повышения его эффективности, путям решения актуальных проблем использования библиотечных интернет-ресурсов и применения вспомогательных аналитических инструментов по определению подачи востребованного материала в социально-информационном пространстве.

Определено, что внутренняя оптимизация контента веб-сайтов требует более расширенных технологических подходов, включающих в себя развернутую систему многофункциональных плагинов и модулей в системе php-кодов.

Обоснована необходимость соблюдения определенных принципов юзабилити и предложено структурирование работы редакторов интернет-ресурса, в соответствии с требованиями поисковых систем.

Разработаны предложения по повышению эффективности организации представления информационных материалов на веб-ресурсе, такие как введение ключевых запросов, используя внешние аналитические системы типа WordStat, применение определенного количества символов в интернет-публикациях ориентированных на пользователей, введение внутренних ключевых запросов под определенные узкопрофильные материалы, соблюдения условий подписи картинок и специальных тегов при наполнении и редактировании материалов, применение анализаторов Google Analytics и Yandex Metrika с введением вебмастеров этих систем в основной код сайта.

Ключевые слова: аналитические системы, информационное пространство, хостинг, социальные технологии, библиотека, сайт, SEO, поиск, ранжирования, Google, Alexa toolbar, Yandex.